

Perihepaatiline ruum: patoloogiline leid KT-uuringul

res. Erki Parri

Juttu tuleb...

- Anatoomia
- Õhutihedusega muutused
- Rasvihedusega muutused
- Infektsioonid
- Kasvajad

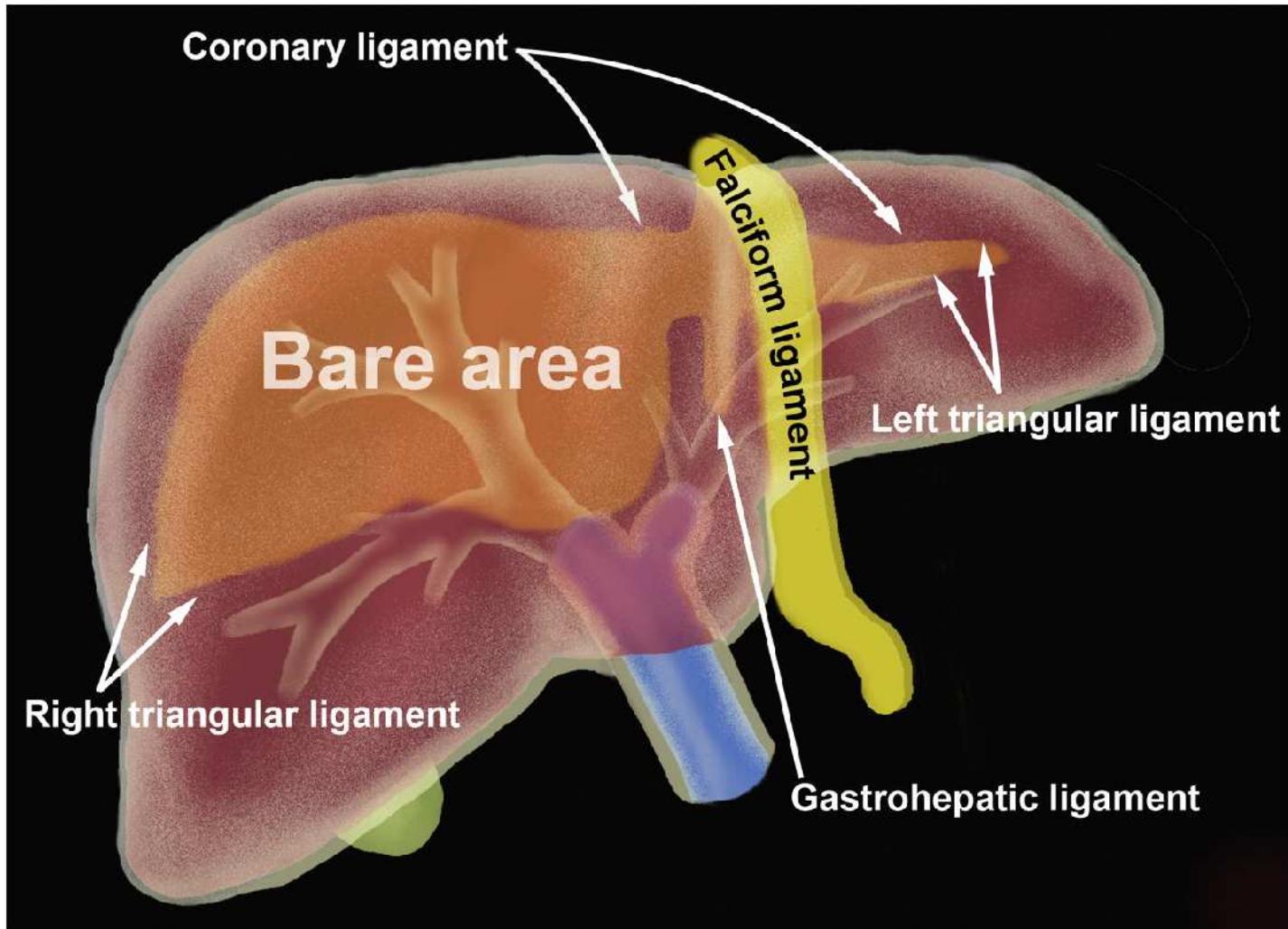
Kõhukelmeõõs e. peritoneumiõõs

- Kõhukelme tervikuna moodustab suletud koti pindalaga $1,6\text{-}2 \text{ m}^2$
- ca. 50-100 ml serooset vedelikku
- Diafragma alusi olev hüdrostaatiline rõhk on atmosfääri rõhust madalam

Anatoomia

- Maksa katab vistseraalne peritoneum
(va. *area nuda*, sapipõie loož ja maksavärat)
- *Lig. triangulare* jagab perihepaatilise ruumi subfreeniliseks ja subhepaatiliseks
- *Lig. Falciforme* e. maksasirpside -
kõhukelme duplikatuur

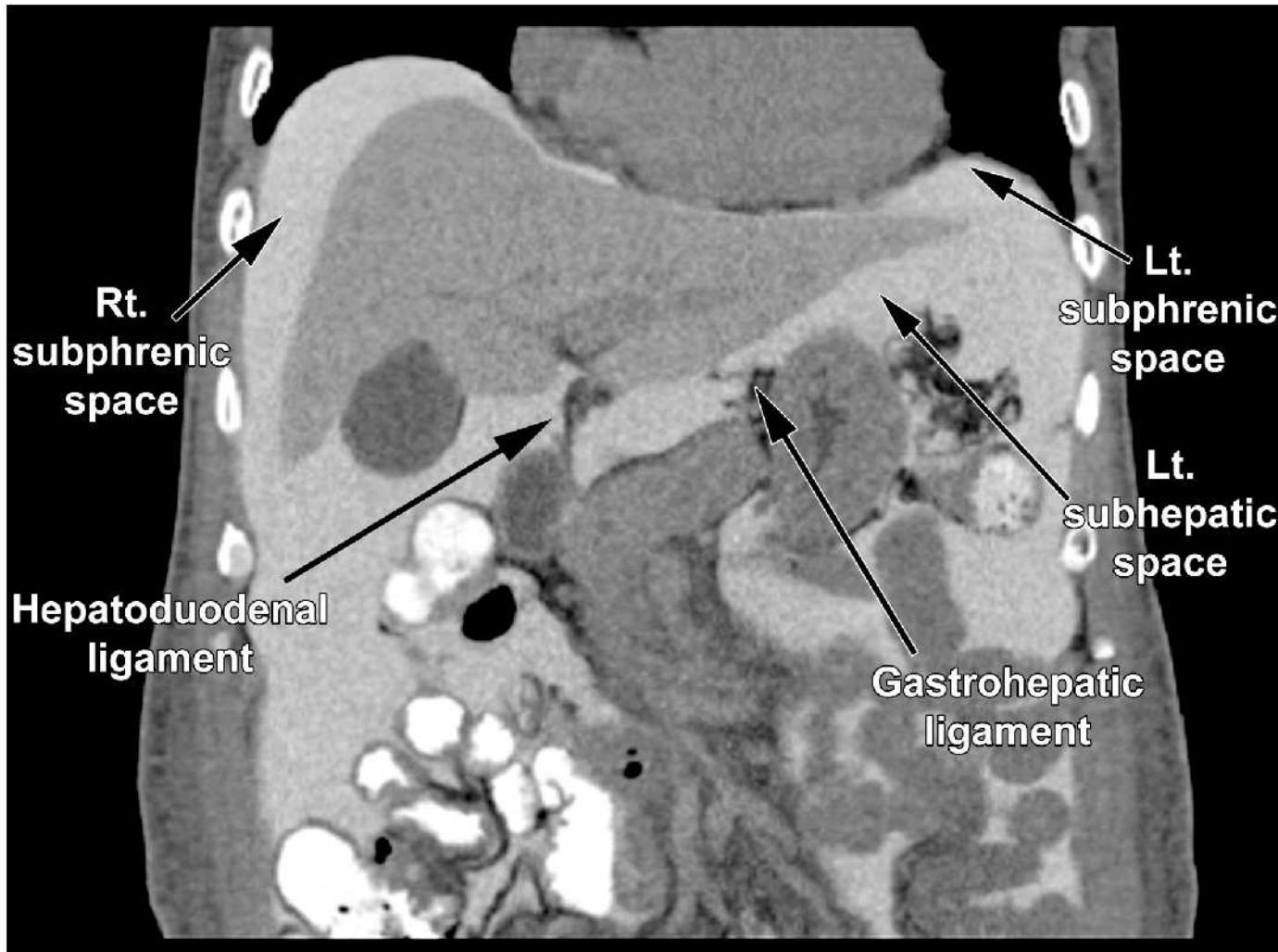
Perihepatilised sidemed

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

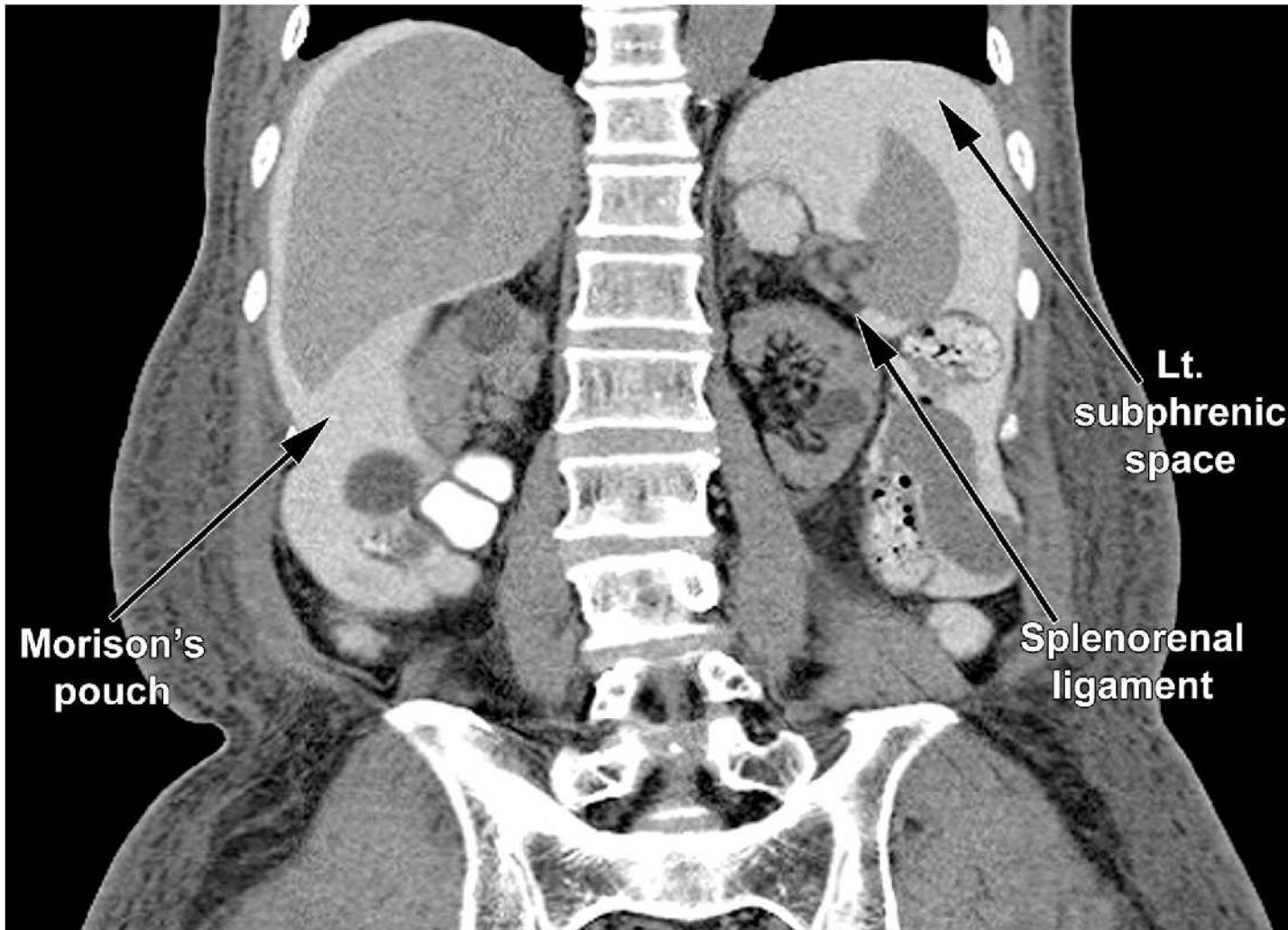
Peritoneumõõned ja sidemed

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

Peritoneumõõned ja sidemed

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

Pneumoperitoneum

- Spontaanne pneumoperitoneum- tavaliselt õõnesorgani perforatsioon
- Trauma, põletik, peptiline haavand, neoplasma, iatrokeenне
- Tavaliselt maksast anteroorsel

Pneumoperitoneum

- HARVA: ruptureerunud *pneumatosis intestinalis*, pneumomediastiinum, õhu lekkimine laienenud sooleleingust
- Ekstraluminaalsel olev õhk pole alati patogoomiline perforatsioonile
- KT-uuring seinapidiste ja ekstraluminaalsete muutuste avastamiseks

**67. a. mees. Sigmasoole divertikuliidi perforatsioon. Vaba gaas
perihepaatilises ruumis**

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

**67. a. mees. Sigmasoole divertikuliidi perforatsioon. Vaba gaas
perihepaatilises ruumis**

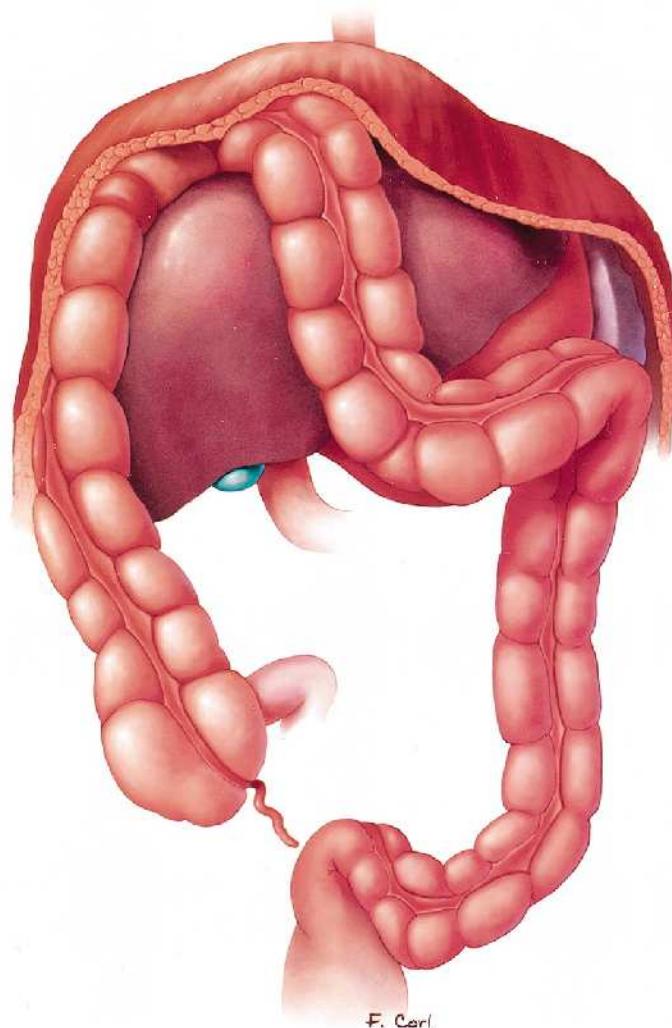
Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

Chilaiditi sündroom

- Soolelingu paiknemine hepatodiafragmaalsel ning põhjustab kaebusi
- Sümpomite lai spekter
- Põhjused: maksa mahu vähenemine, tõusnud soole motiilsus, *n.phrenicuse* paralüüs, ligamendi nõrkus
- Imiteerib pneumoperitoneumi

Soole interpositioon

F. Corl

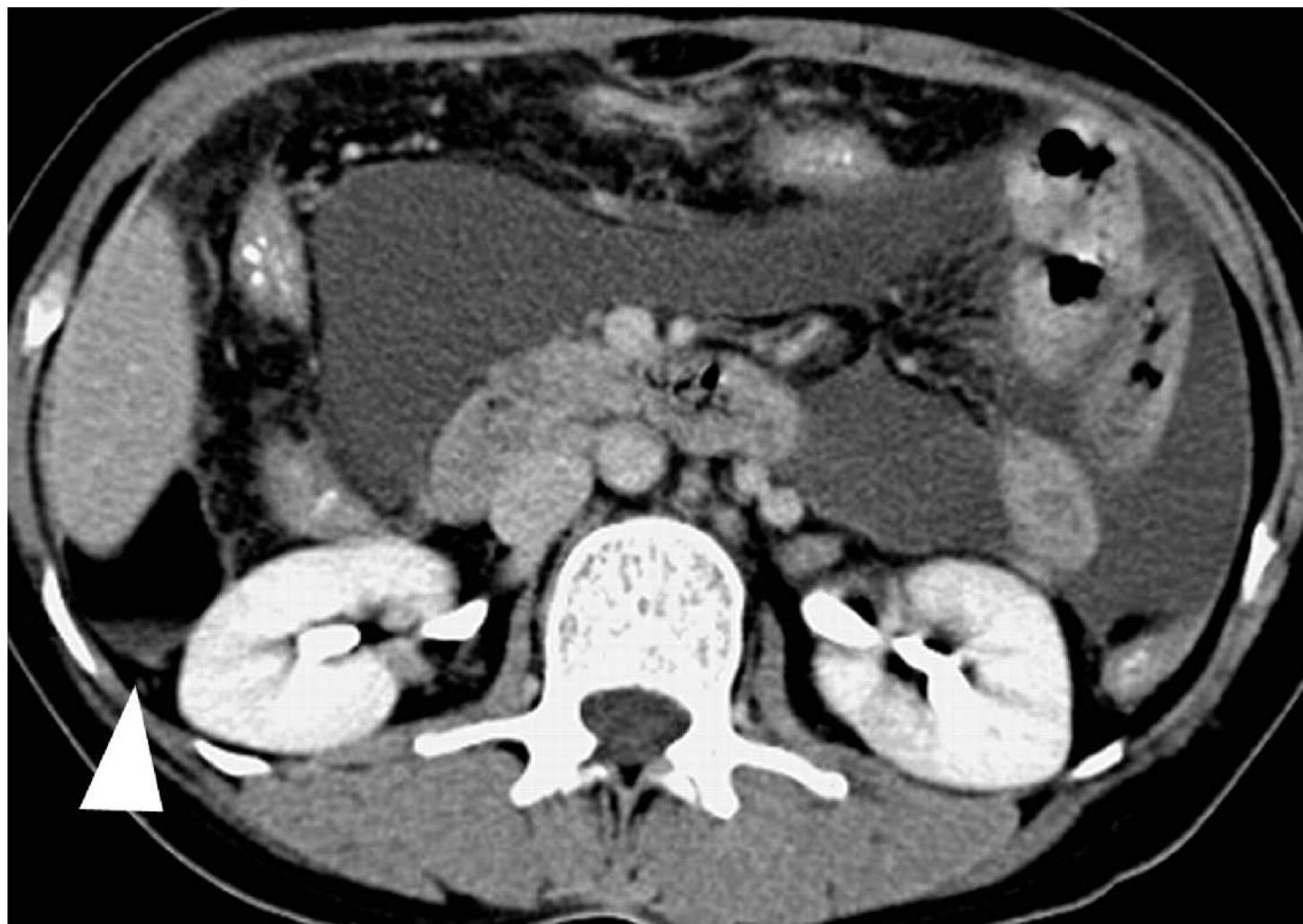
Horton K M et al. Radiographics 2000;20:399-418

RadioGraphics

Ruptureerunud teratoom*

- Spontaaset ovaariumi tsüstja teratoomi ruptuuri esineb harva (paks kapsel !)
- Äge peritonit
- Kr.granulomatoosne peritonit (sagedasem): astsiit, rasviku hajus infiltratsioon, rasvikut haarav põletikuline mass
- Kartsinomatoosne/ tuberkuloosne pleuriit ??

51. a. naine. Ruptureerunud teratoom. Palpeeritav mass periumbilikaalsel

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

51. a. naine. Ruptureerunud teratoom. Palpeeritav mass periumbilikaalsel

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

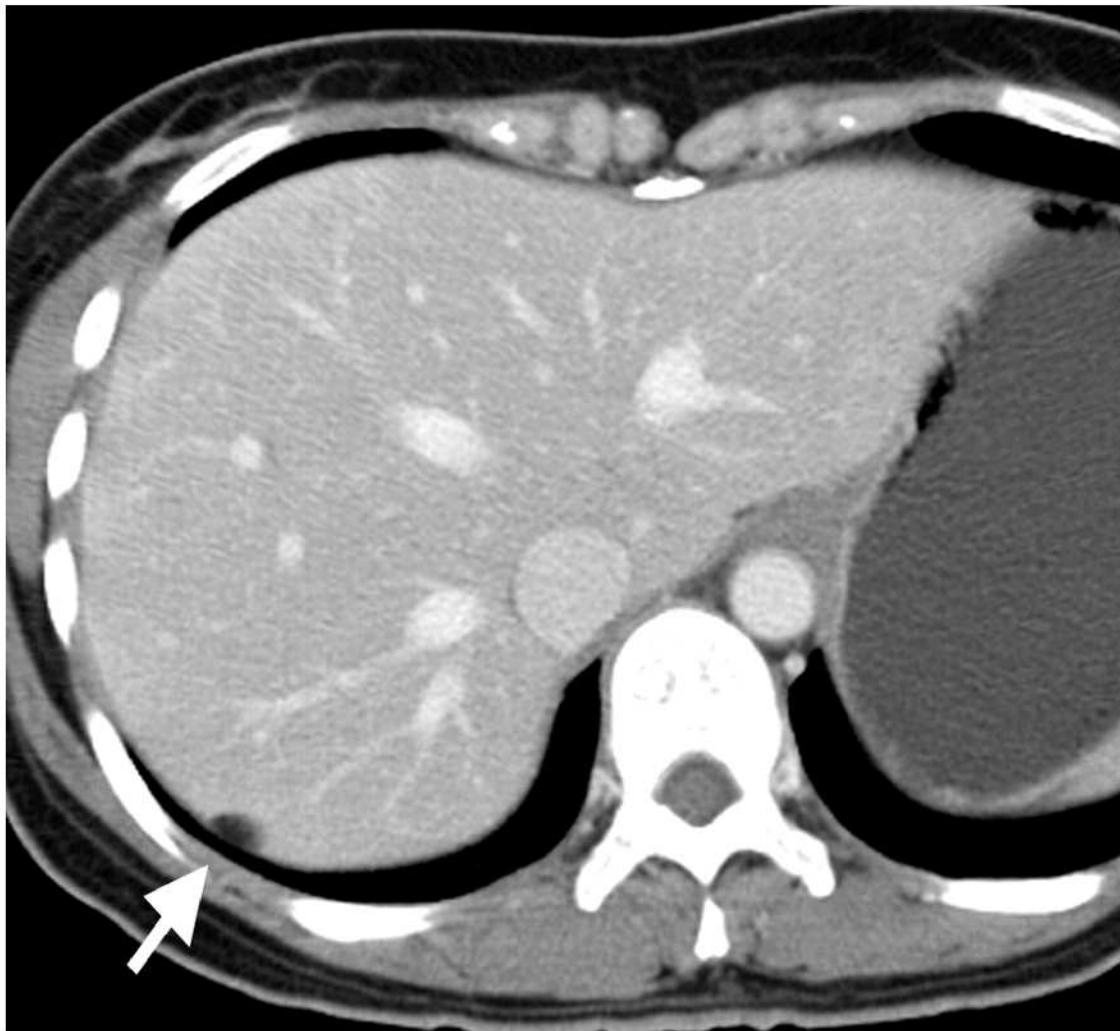
Lipoom ja liposarkoom

- Liposarkoomid võivad esineda kõikjal kehas, kus on rasvkudet
- Liposarkoomid on sagedased retroperitoneaalsed maliigsed kasvajad
- Primaarsed mesenteriaalsed ja peritoneaalsed liposarkoomid esinevad harva
- Eristamine raske

Pseudolipoom

- Glissoni kapsli pseudolipoomi esineb harva
- Soole küljest eraldunud rasv-> deg. muutused (fibrooskapsel)-> satub diafragma ja maksa vahelle
- Võivad imiteerida maksa mts

58. a. mees. Pseudolipoom

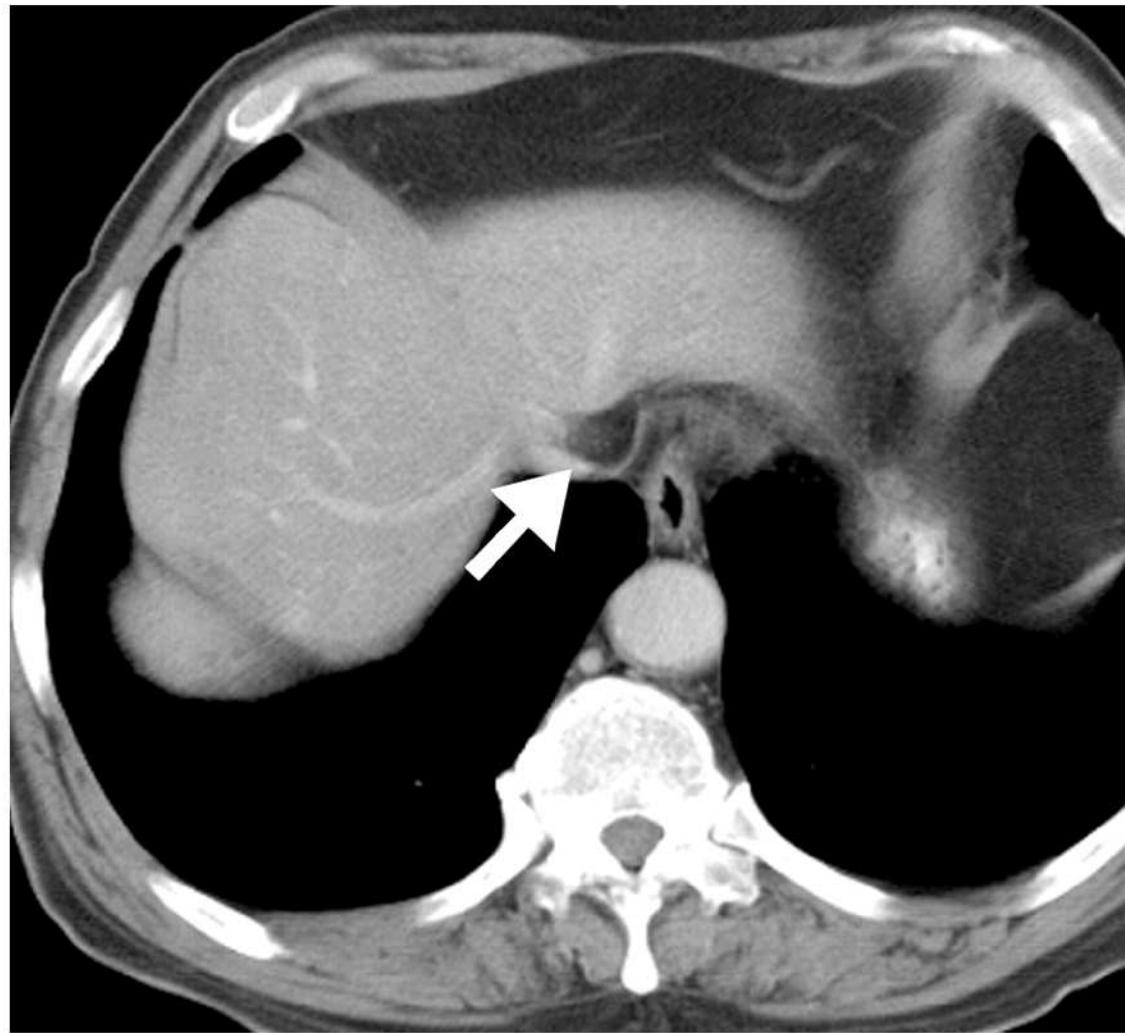
Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

Jukstakavaalne rasv

- Fokaalne rasv, mis asub õõnesveeni valendikust mediaalsel ja maksaveenide konfluensi ligidal
- Imiteerib õõnesveeni sisesi olevat massi
- Sagedamini esineb tsirroosi korral

45.a.mees. Jukstakavaalne rasv.

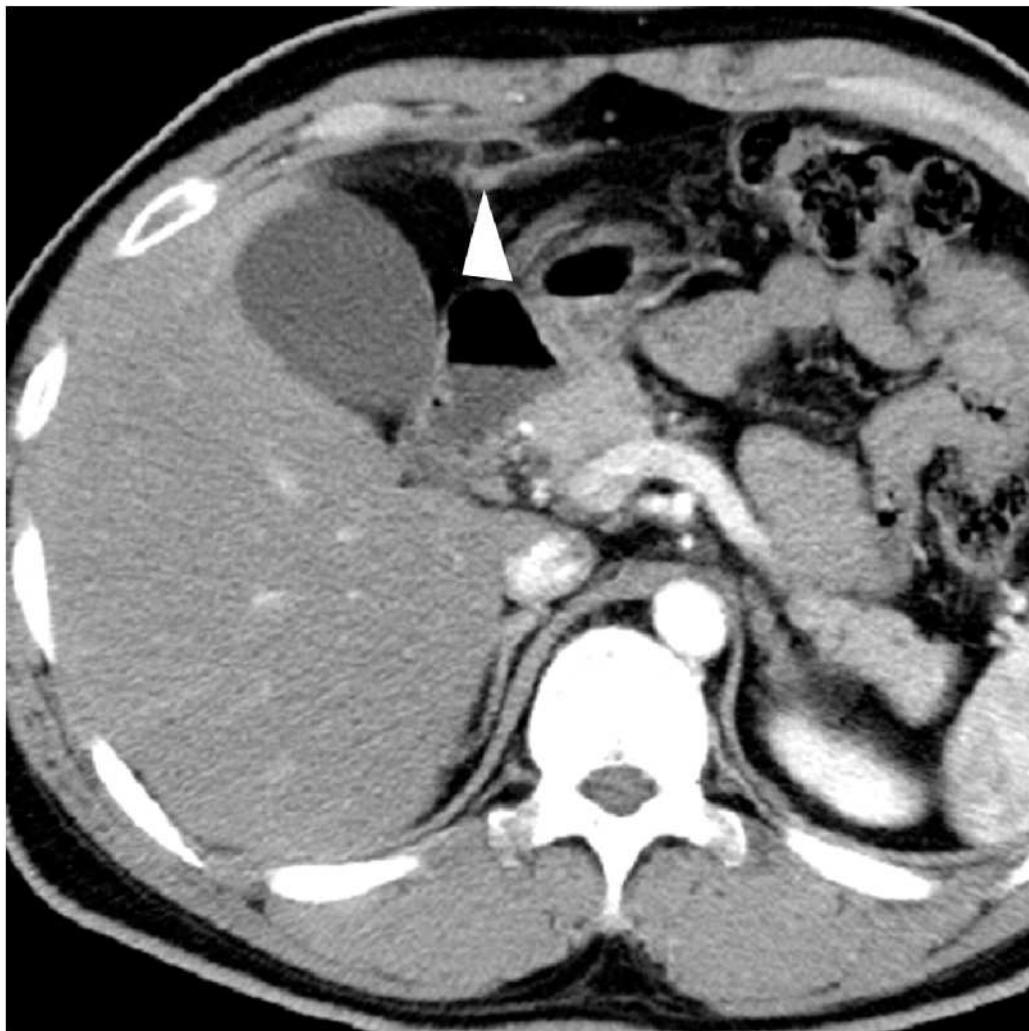
Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

Rasviku infarkt

- Suhteliselt harv
- Simuleerib koletsüstiiti, apenditsiiti, divertikuliiti
- Etioloogia?
- KT-1: heterogeene rasva mass omentumis, milles pehmekoe tihedusega väädid

27.a.mees. Omentum infarkt

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

Maksa katmine rasvikuga

- Maksa ja sapiteede kirurgias
- Rasvihedusega lesioonid post. op patsientidel

65.a.naine. Carcinoma hepatocellulare. Maksa katmine rasvikuga.

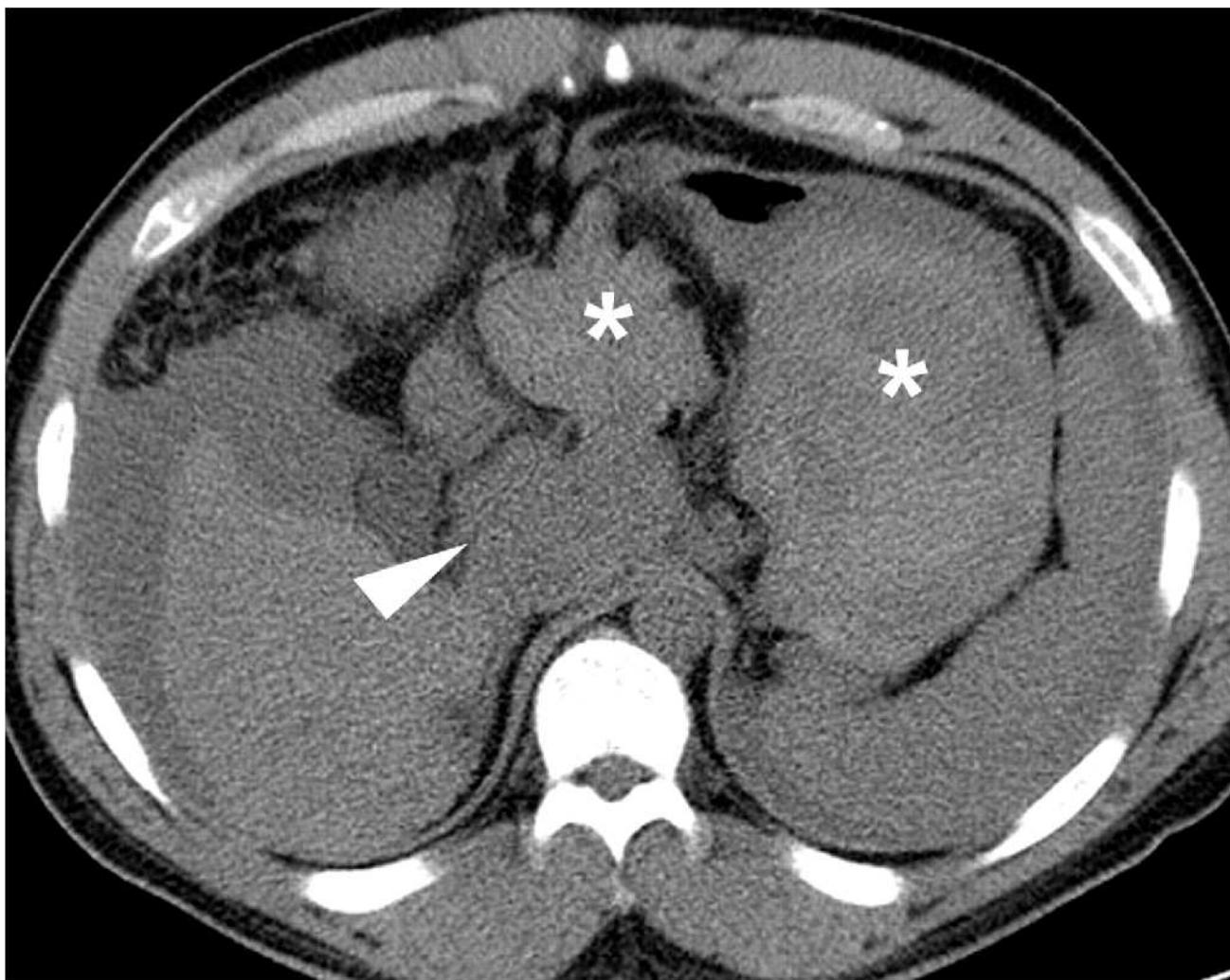
Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

Perihepaatiline vedelik

- Astsiit: intraperitoneaalse vedeliku hulga tõus
- 75% tsirros, 10 % kartsinomatoos, 5 % SP
- Astsiit 0-20 HU
- Astsiit > 20 HU viitab hemoperitoneumile
- Astiit 20-90 HU värske veri
- Astsiit tuberkuloosse peritoniodi korral 20-45 HU (proteiinid, rakud)

45.a.mees. Carcinoma hepatocellulare. Haemoperitoneum.

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

45.a.mees. *Carcinoma hepatocellulare. Haemoperitoneum.*

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

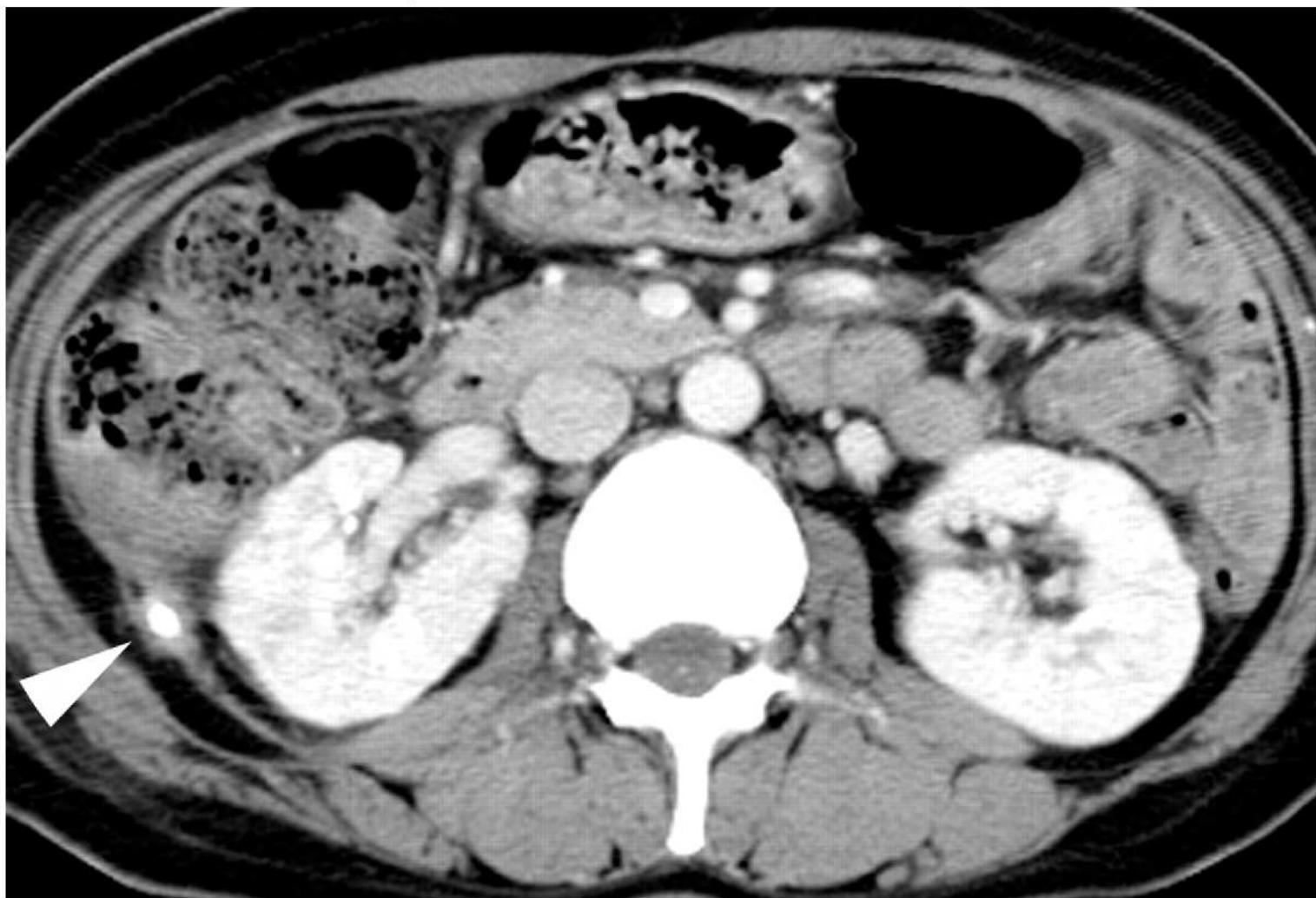
Perihepaatilised infektsioonid

- Perihepaatiline abstess - infitseerunud vedelik, mida ümbritseb fibrooskapsel, omentum, vistseraalorganid
- Peritonit - kõhuõõne seina / organite seroosmembraani põletik.
- Perihepatiit*- maksakapsli põletik

Perihepaatiline abstsess

- Subhepaatilisi ja subfreeeninilisi abstsesesse on paremal pool 2-3 korda sagedamini
- Morisoni tasku on madalaim sopis, kõige sagedasem abstessi asukoht
- Nakkuslik materjal võib ulatuda Morisoni taskust paremale subfreeenilisse ruumi

**46.a.naine. 2 kuud tagasi laparoskoopiline appendektoomia. Abstsess
apendiksi konkremendist.**

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

**46.a.naine. 2 kuud tagasi laparoskoopiline appendektoomia. Abstsess
apendiksi konkremendist**

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

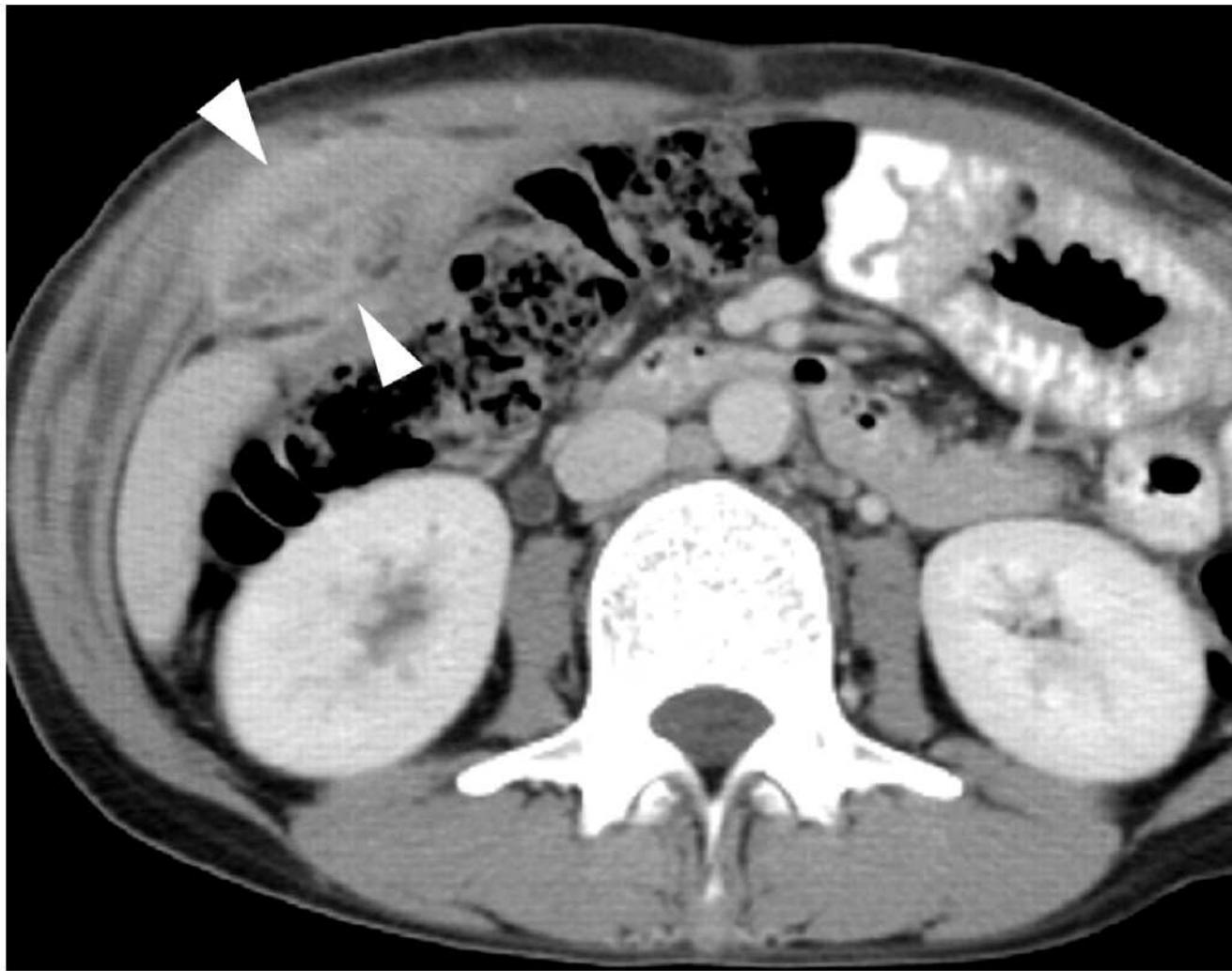
Perihepaatiline tuberkuloosne abstsess

- KT-1 tagsihoidlikult kontrasteeruv, õhukese, sileda seinaga ja mitmete septidega
- Sagedamini paremal perihepaatilisel
- Kaasneb ühtlane peritoneumi seina paksenemine, kontrasteerumine ja lümfadenopaatia

Aktinomükoos

- Anaeroobne gram-posit. aeglaselt progresseruv infektsioon
- Suuõos, jämesool, vagina
- KT-l: ebaharilikult agressiivne infiltratiivne mass. Rohke granulatsioon ja tihe fibroos massi tahkes komponendis, mis kontrasteerub. Lisaks väikesi perifeerselt kontrasteeruvaid koldeid - abstsessid.

37.a.naine. Aktinomükoos.

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

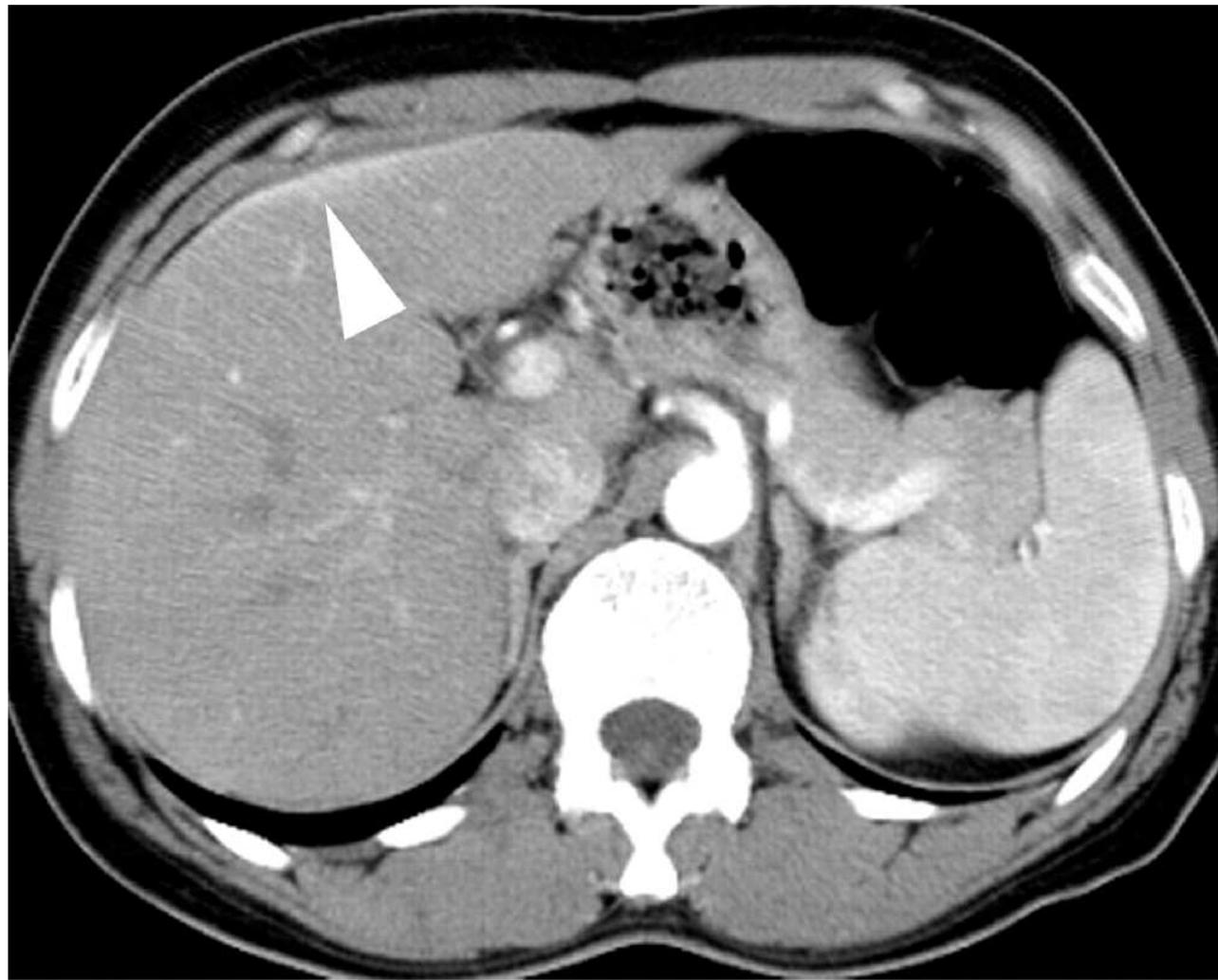
Ehhinokokkoos

- Parasiitnakkus, mida põhjustab larva staadiumis ehhinokokk-paeluss
- Hüdatiidtsüstjas - *E. granulosa*
- Alveolaarhüdatiid - *E. multilocularis*
- Ruptureerunud tsüst võib infitseeruda ja tekib perihepaatiline abstsess

Perihepatiit

- Maksa peritoneaalse kapsli põletik
- Klassikalisel seotud PID-ga-> nn. Fitz-Hugh - Curtis sündroom
- KT-l: maksa anteroorse pinna kontrasteerumine
- Kontrasteerumine varajases faasis: tõusnud verevool põletikulises kapslis
- Hilisfaas: kapsli varajane fibroos

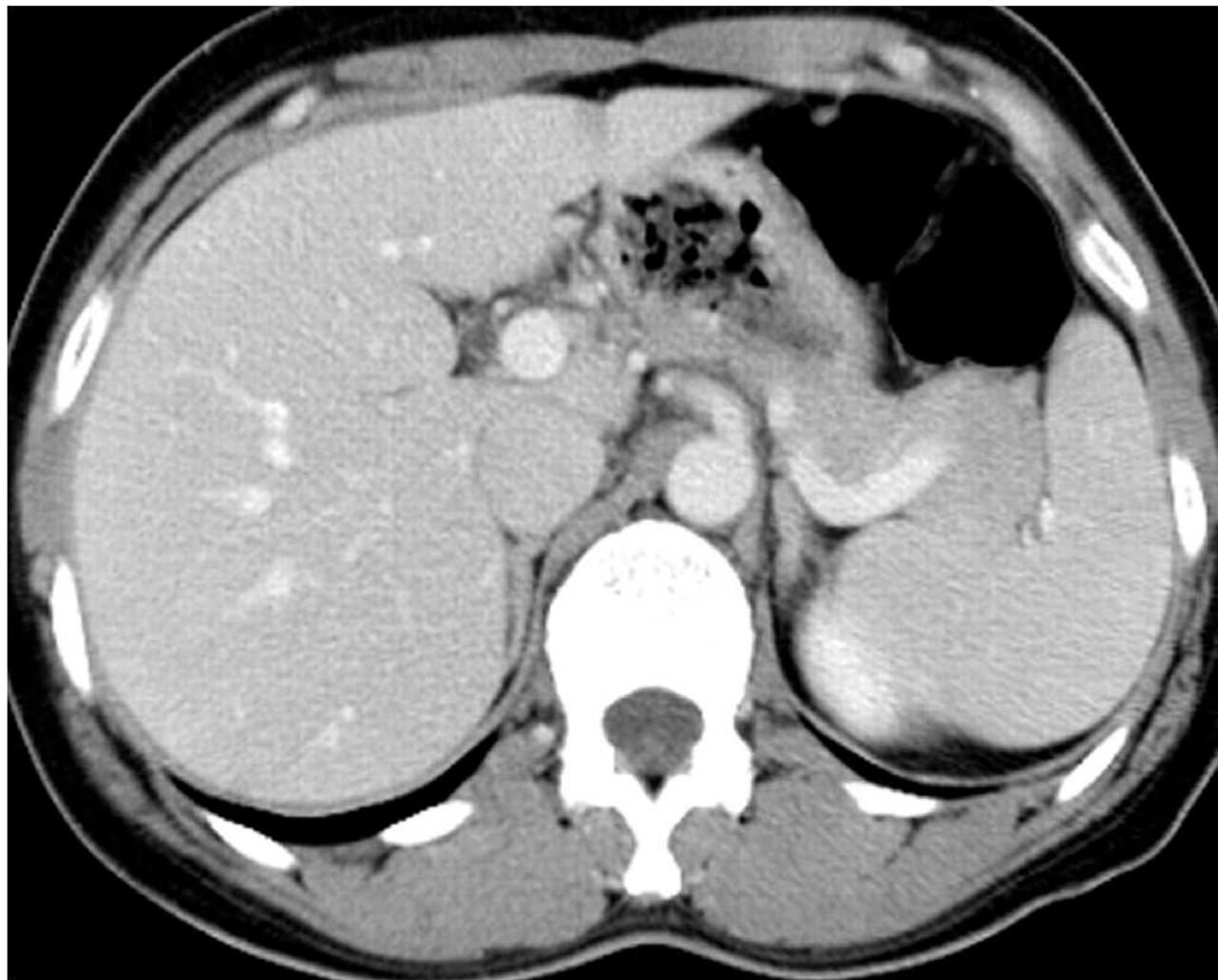
31.a.naine. Äge Fitz-Hugh–Curtis sündroom. Valu paremal ülakõhus

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

31.a.naine. Äge Fitz-Hugh–Curtis sündroom. Valu paremal ülakõhus

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

31.a.naine. Äge Fitz-Hugh–Curtis sündroom. Valu paremal ülakõhus

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

30.a.naine. Valu paremal ülakõhus. Krooniline Fitz-Hugh–Curtis sündroom

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

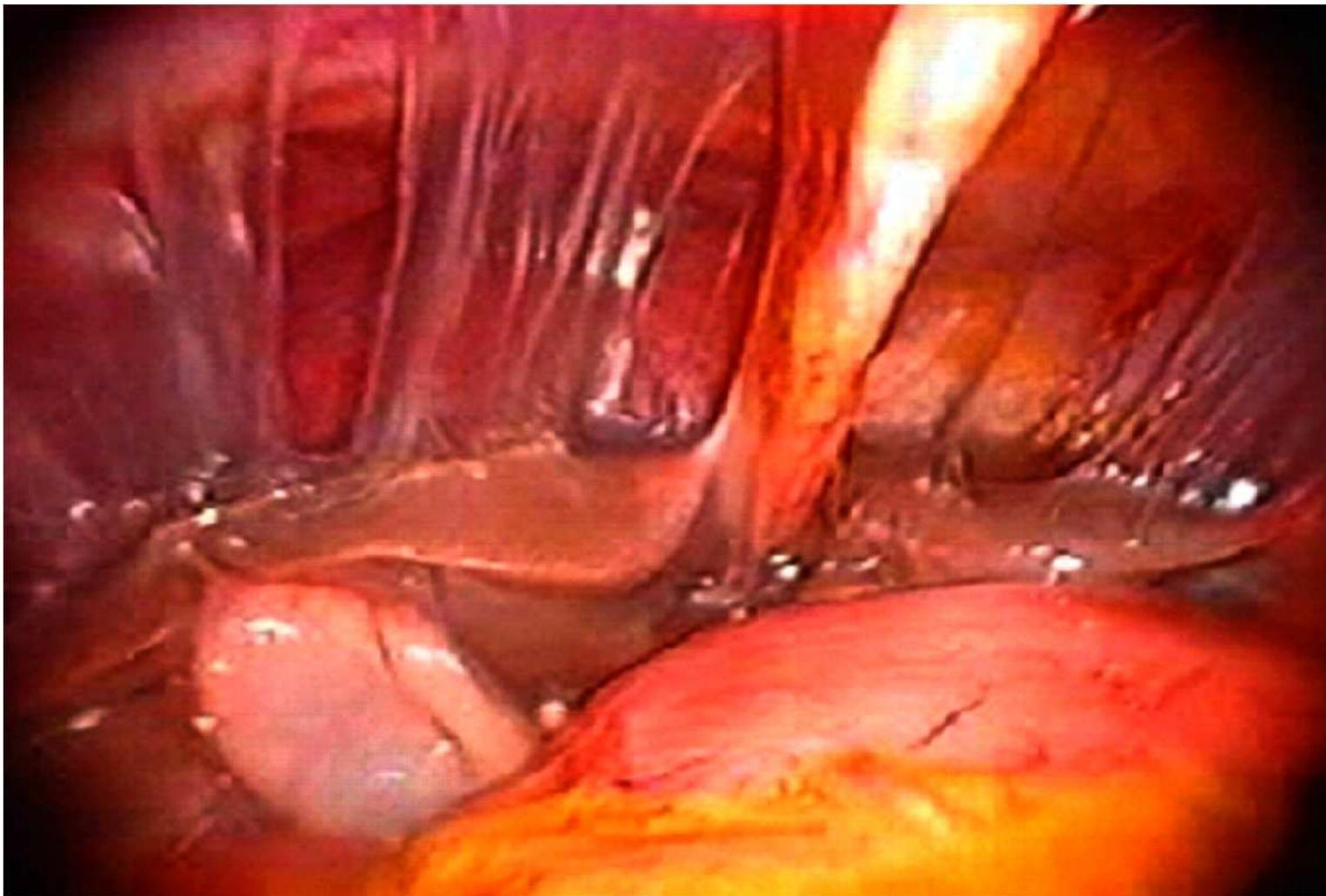
30.a.naine. Valu paremal ülakõhus. Krooniline Fitz-Hugh–Curtis sündroom.

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

30.a.naine. Valu paremal ülakõhus. Krooniline Fitz-Hugh–Curtis sündroom.

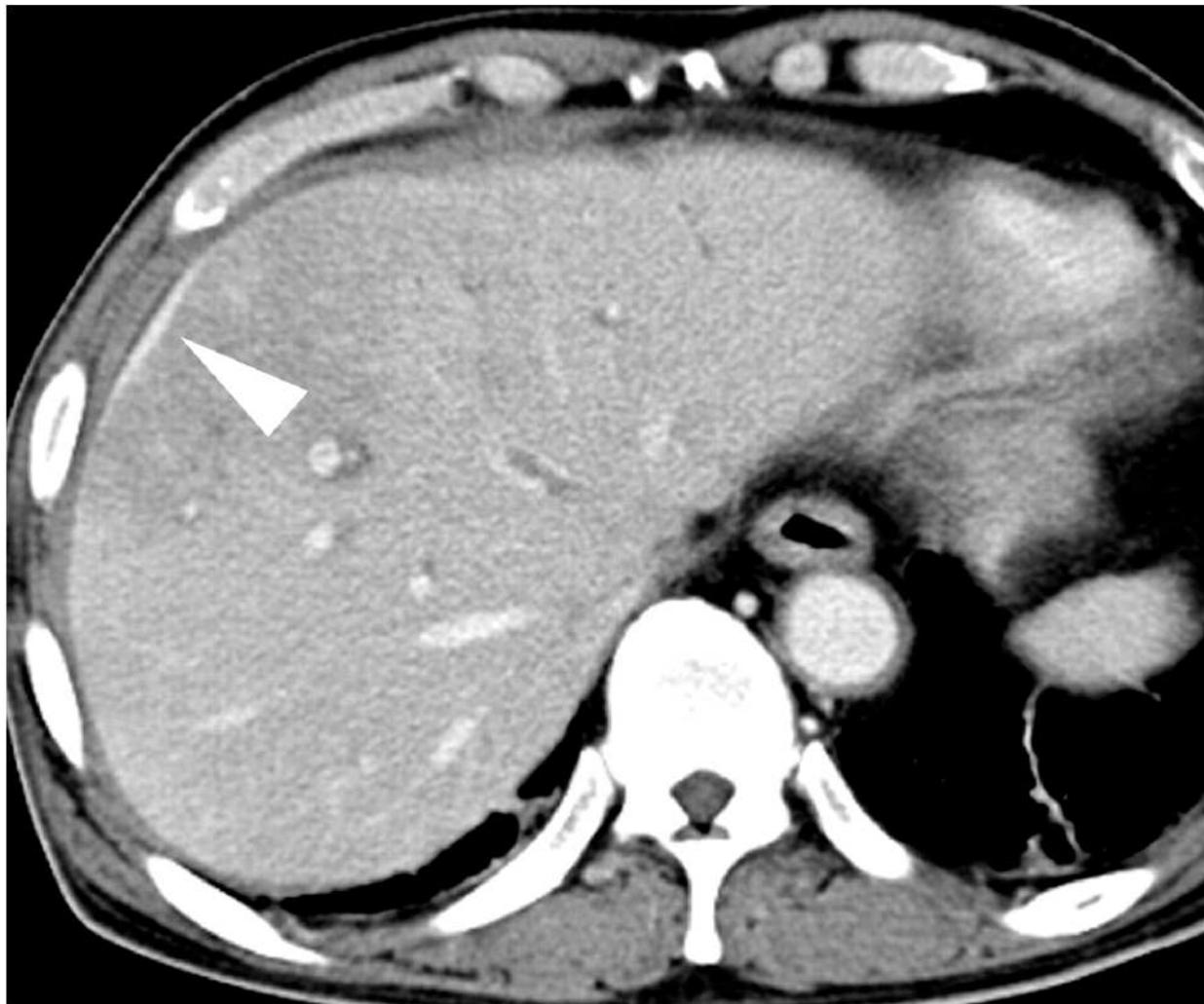
Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

Perihepatiit

- FHC-d saab kinnitada laparoskoopial (perihepatiit) või *N.gonnorhoea*, *Chl. Trachomatis* `e isoleerimisel emakakaelast või peritoneaalsest vedelikust
- Autorite arvates võib maksa kapsli kontrasteerumist põhjustada igasugune põletik, mis põhjustab perihepatiiti*

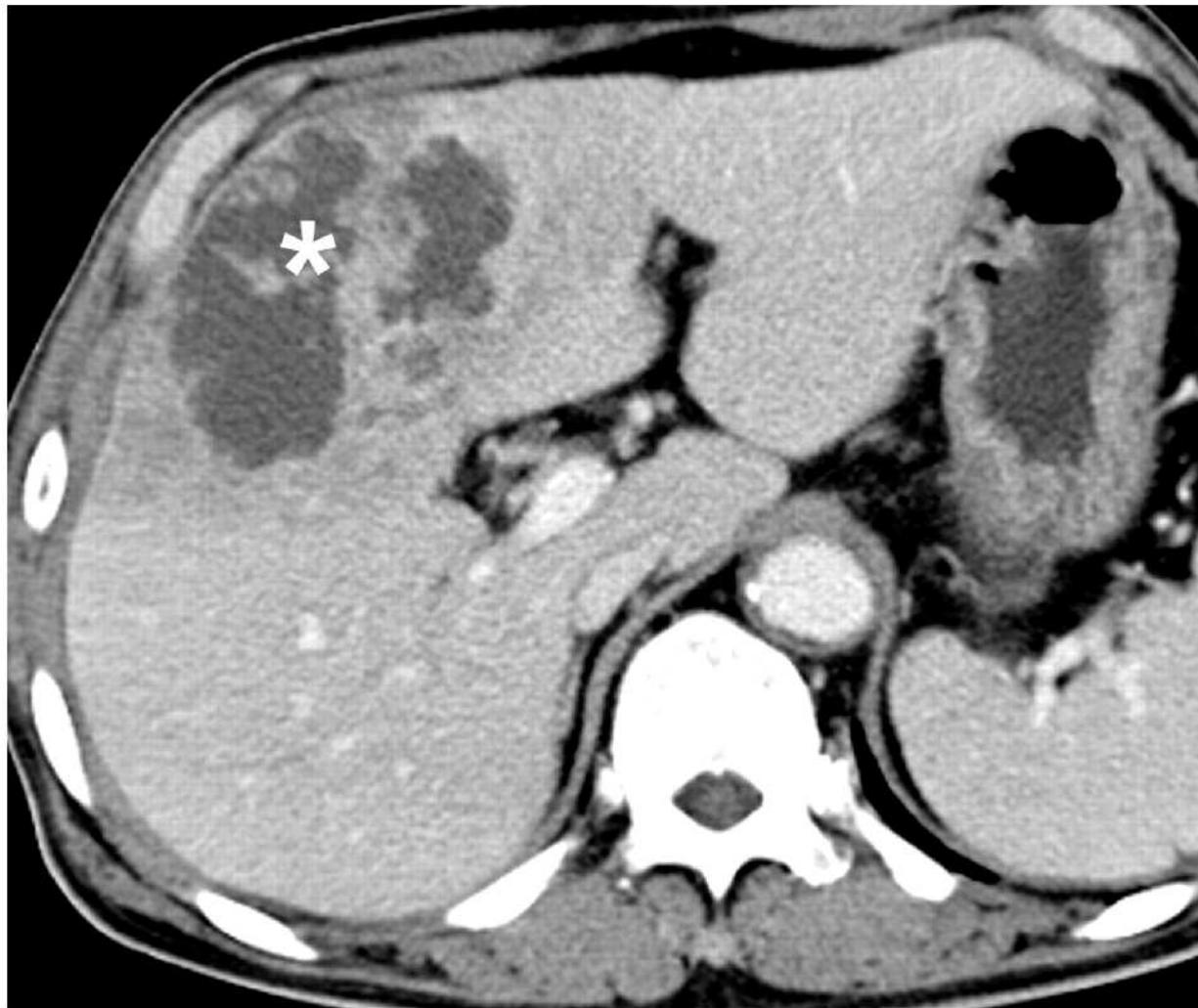
51.a.naine. Perforeerunud maksa abstsess.

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

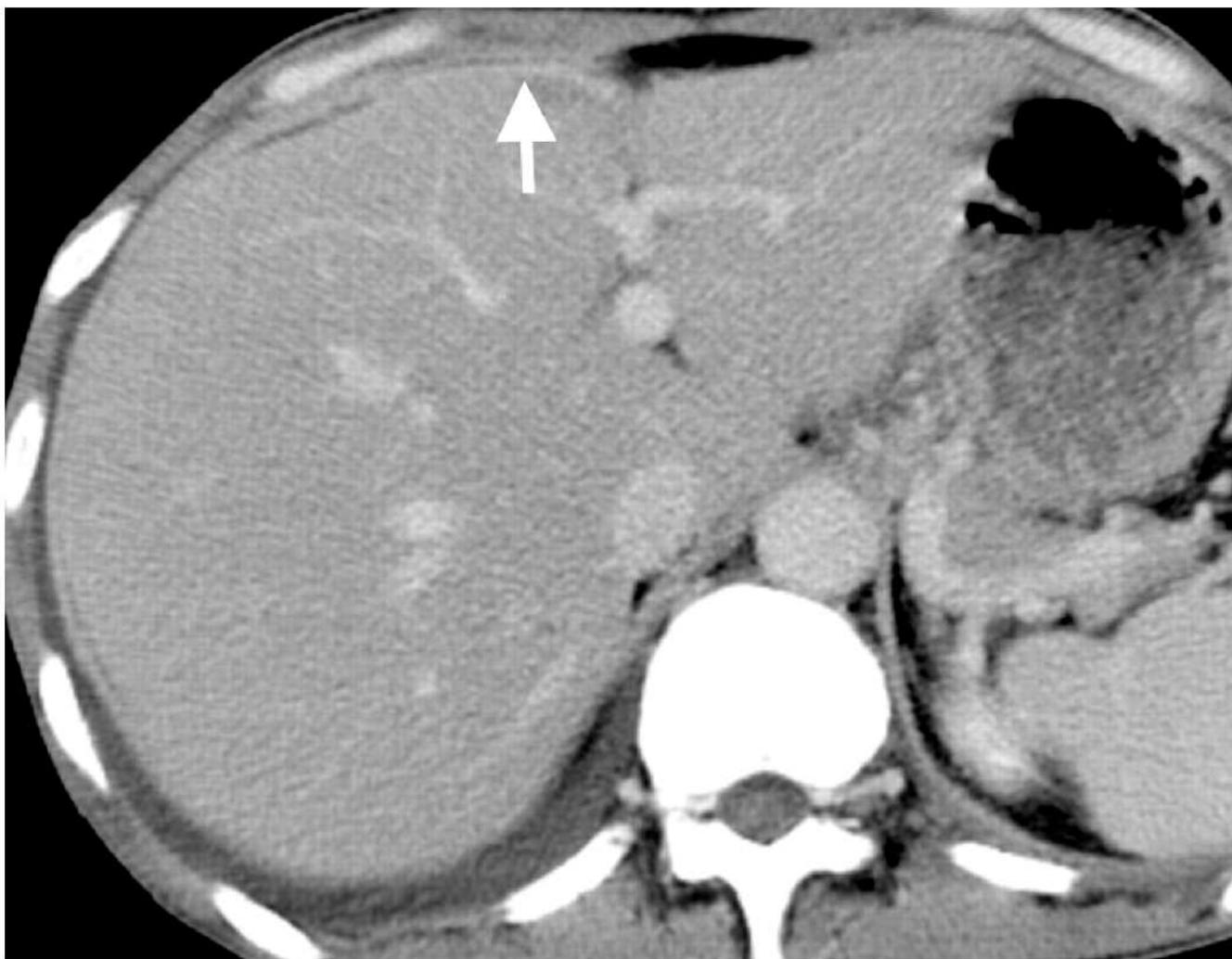
51.a.naine. Perforeerunud maksa abstsess

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

34.a.mees. Peritoneaalne tuberkuloos.

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

34.a.mees. Peritoneaalne tuberkuloos.

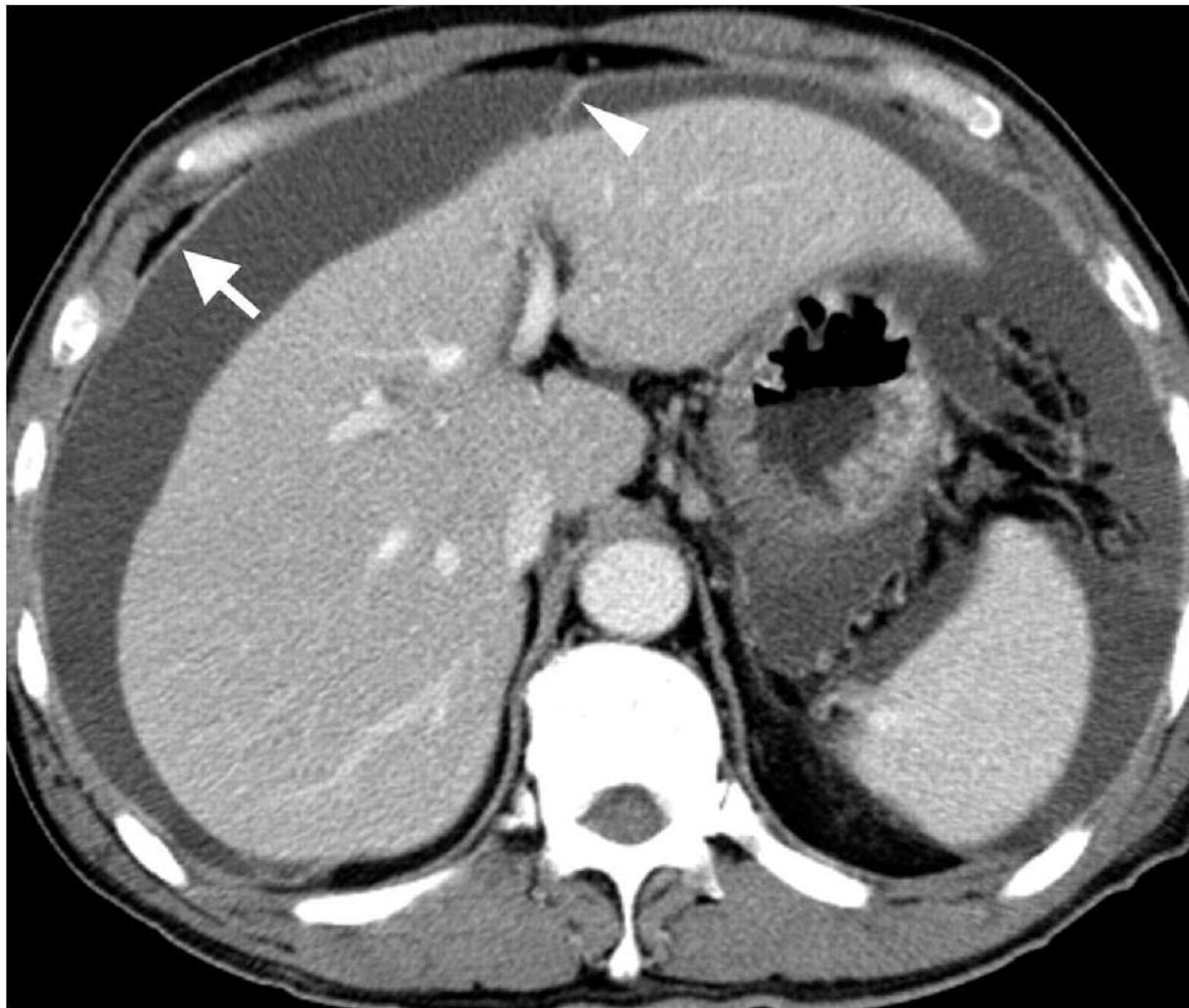
Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

Peritoneaalne kartsinomatoos

- Peritoneaalse kartsinomatoosi korral võib esineda ka maksa kapsli kontrasteerumine
- Tagasihoidlikum kapsli kontrasteerumine, plaatjas/nodulaarne pehmekoeline mass viitab pigem kartsinomatoosile kui perihepatiidile

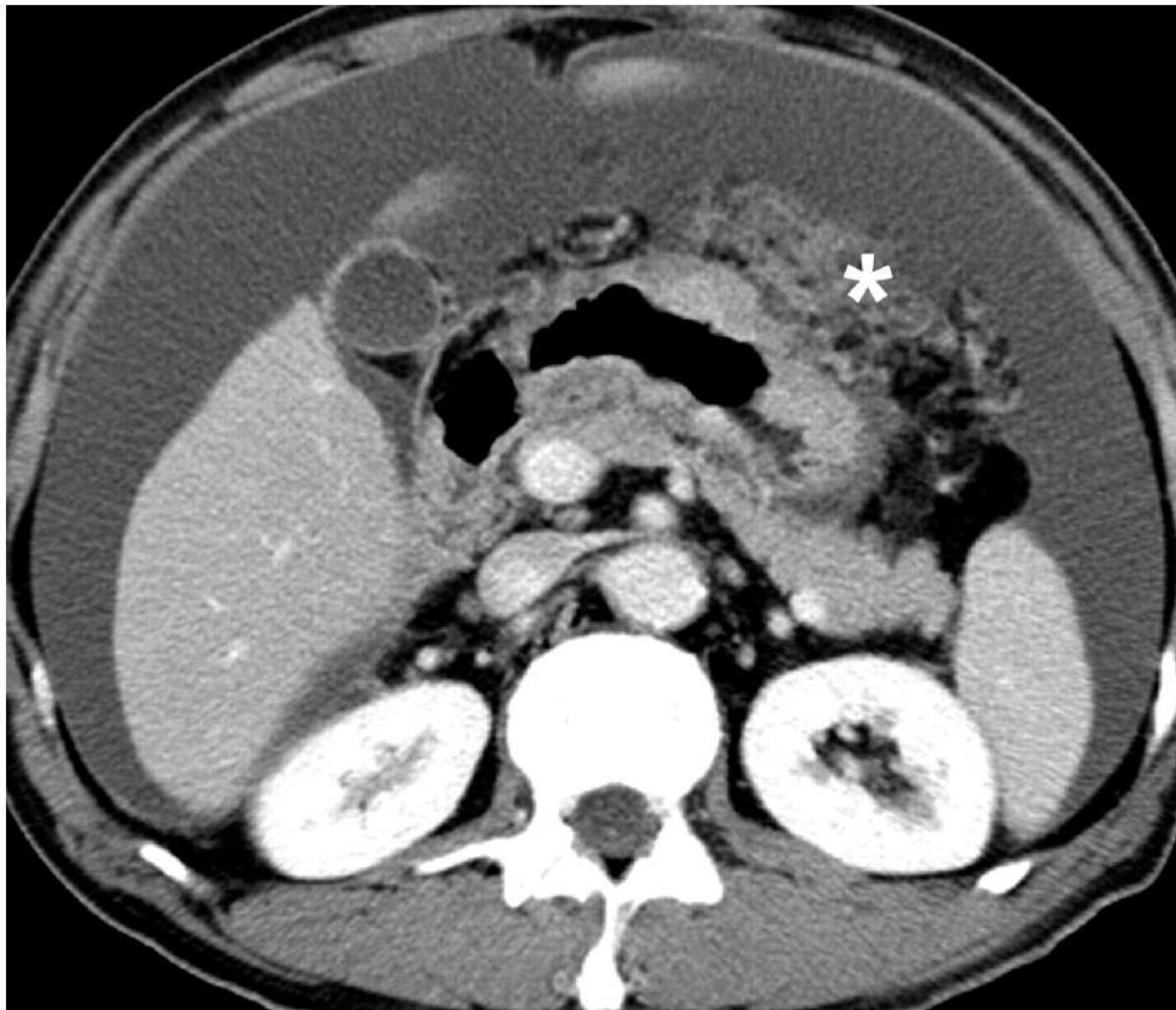
53.a.mees. Mao vähk. Peritoneaalne kartsinomatoos.

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

53.a.mees. Mao vähk. Peritoneaalne kartsinomatoos.

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

44.a.mees. Perihepatiit?

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

Peritoneaalne kartsinomatoos

- Peritoneumi maliigne haaratus
- Munasarja, jämesoole, mao ja pankrease kasvajad
- Esineb rohke lokaliseerunud astsiit
- Ühtlane/nodulaarne peritoneumi paksenemine, kontrasteerumine

61.a.naine. Munasarja kasvaja. Peritoneaalne kartsionomatoos

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

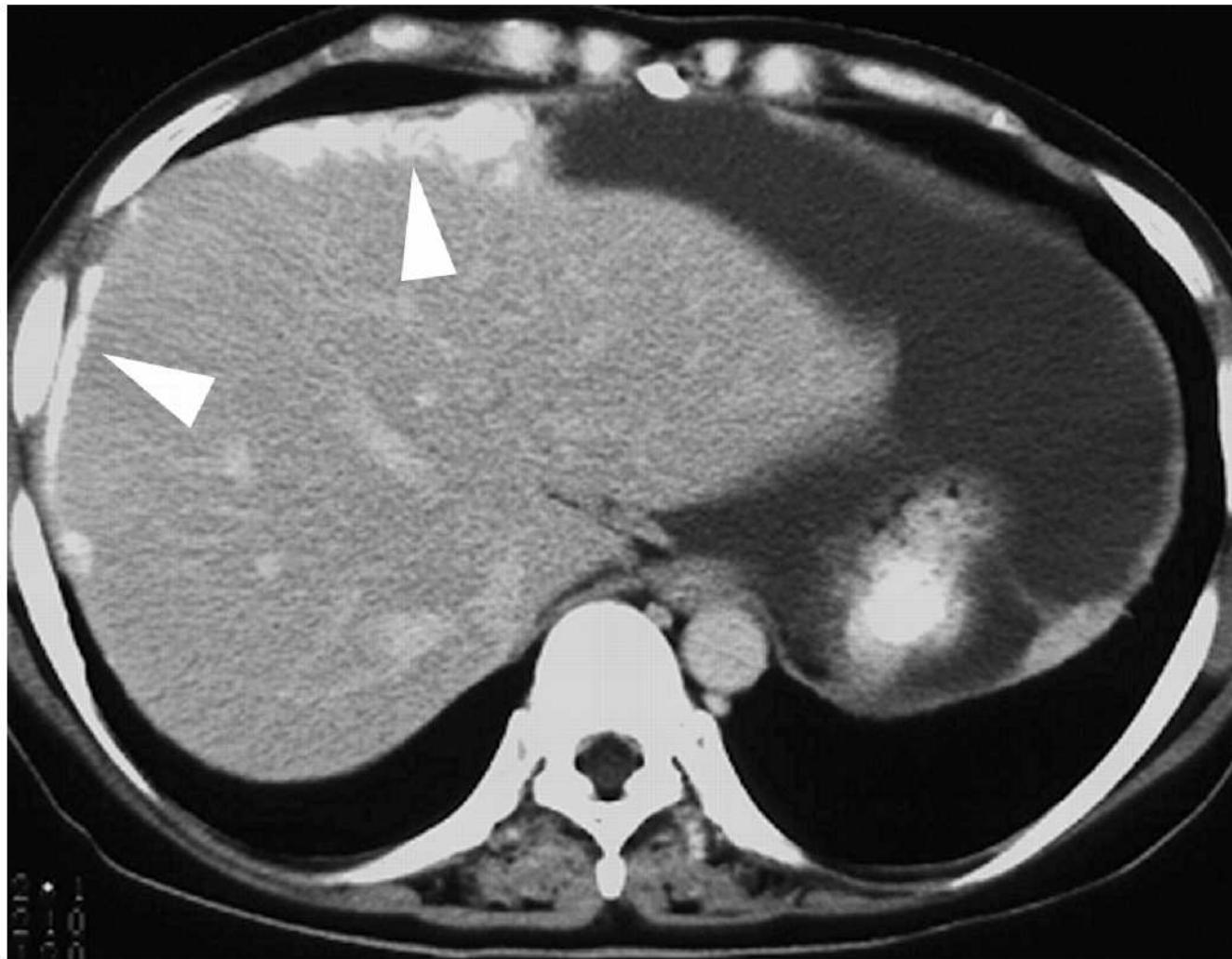
Peritoneaalne kartsinomatoos

- Kolded võivad esineda maksa/põrna pinnal ning põhjustavad lainelist kontuuri
- Mts võivad paikneda fissuurides, väikeses rasvikus, subfreenilises ruumis (Morisoni taskus)

Kaltsifitseerunud peritoneaalne kartsinomatoos

- ...võib esineda seroosse mutsinoosse tsüstadenoomi, jämesoole ja mao vähi korral
- Raske on dif. peritoneaalset kartisnomatoosi teistest peritoneaalsetest haigustest
- TB peritoniit - difuusselt paksenenedud
- Peritoneaalne kartsinomatoos - irregulaarne, nodulaarne

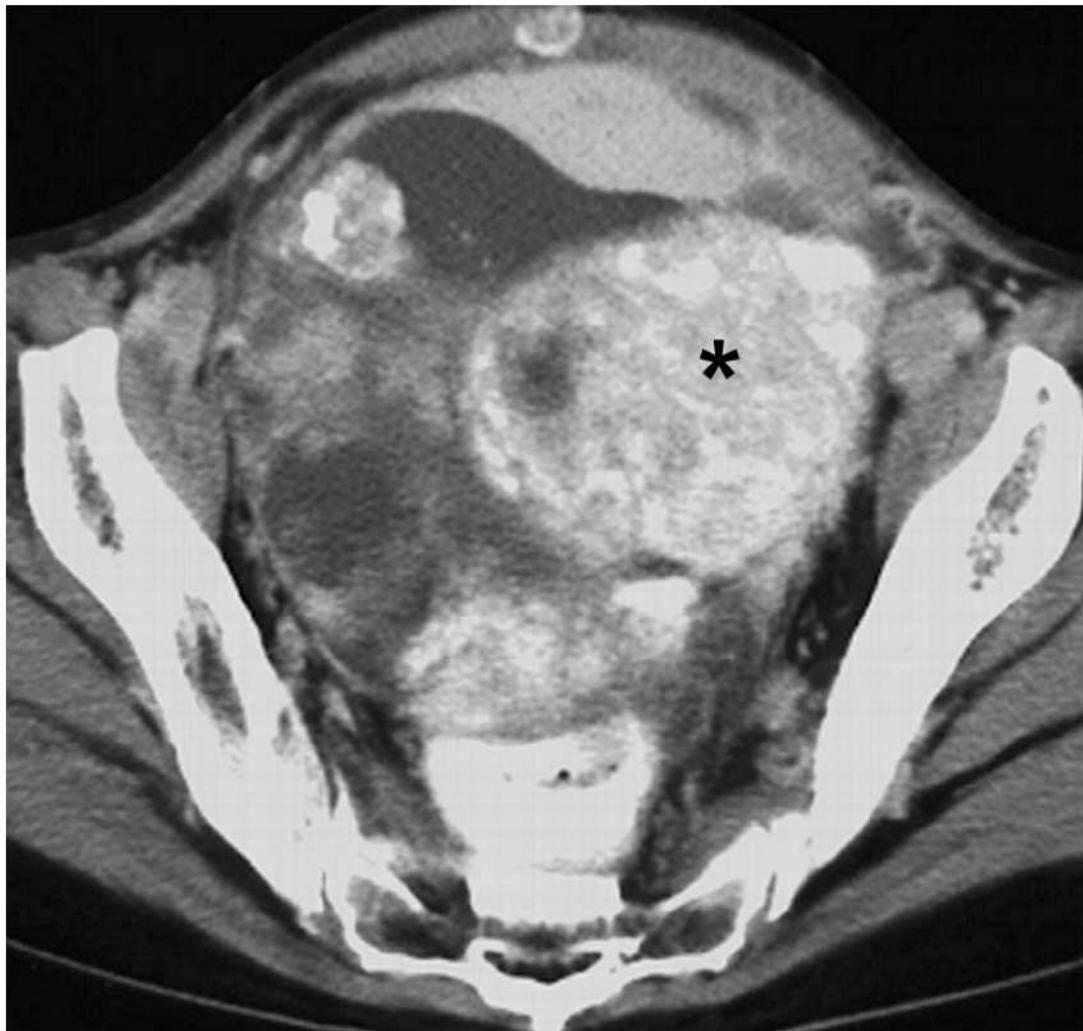
73.a.naine. Seroosne tsüstdenoom. Peritonealne kartsinomatoos

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

73.a.naine. Seroosne tsüstdenoom. Peritonealne kartsinomatoos

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

Pseudomyxoma peritonei

- Suures hulgas želatiinse astsiidi kogunemine peritoneumiõnde, mille põhjuseks on mutsiini produtseeriva Tu! ruptuur (ovaarium, ussripik)
- KT-1: laineline vistseraalpind (maks), septidega astsiit, madala tihedusega perit.kolded, mis avaldavad survet sooltele

73.a.mees. *Pseudomyxoma peritonei*.

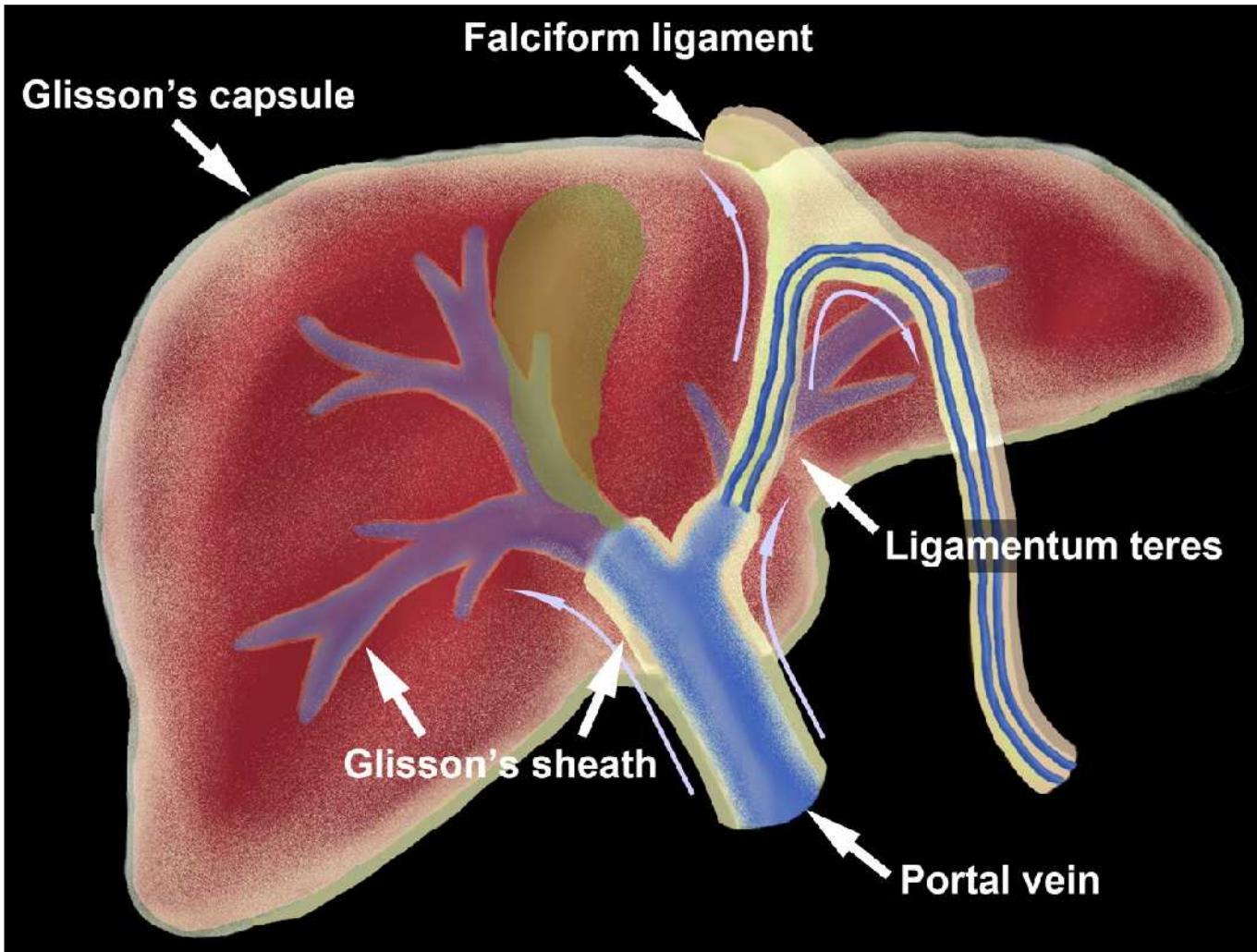
Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

Subperitoneum

- Maksa katab sidekoeline kapsel e. Glissoni kapsel (peritoneumi osa) ja ulatub maksa sisse
- Intrahepaatilist osa nim. Glissoni kestaks
- Portaaltriaad ja lümfiteed
- Ühendus intra- ja ekstraperitoneaalsete organite vahel

Glissóni kapsel ja Glissóni kest.

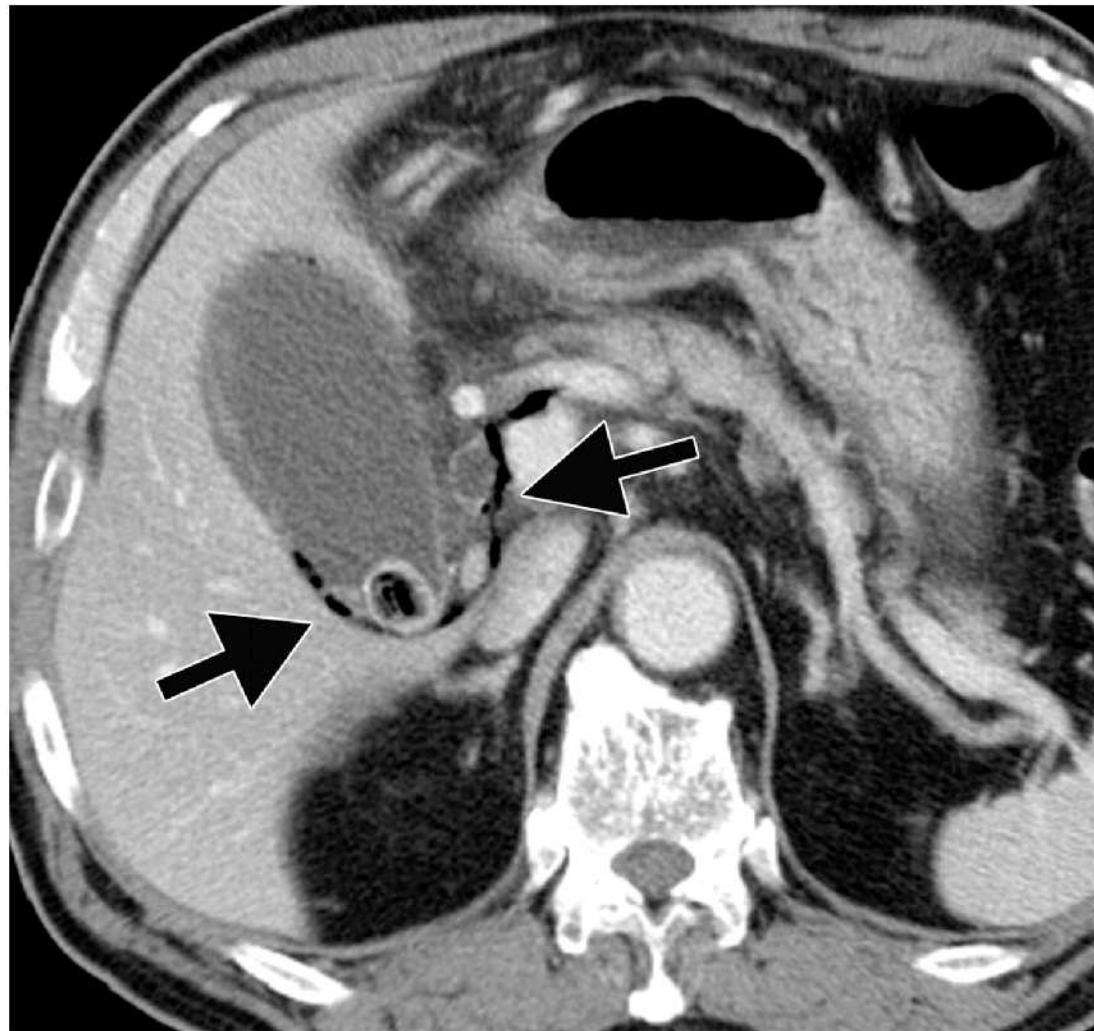
Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

Culleni sümpтом

- ...seostatakse ektoopilise rasedusega, esineb ägeda pankreatiidi korral
- ...vabanenud pankrease ensüümid liiguvad maksa eesmisele pinnale*
- Õhk, põletik, proliferatiivsed haigused võivad levida mööda subperitoneumi

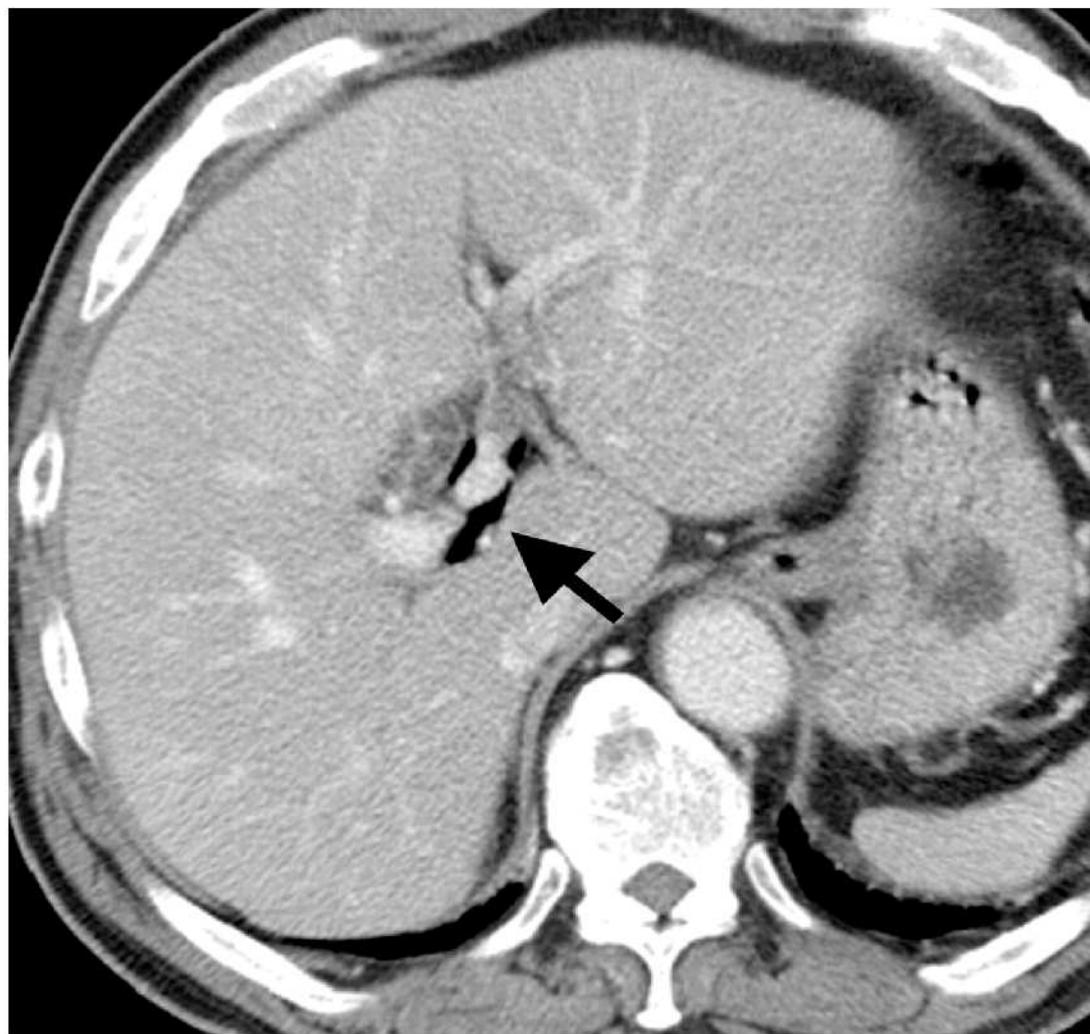
61.a.mees. Emfüsematoosne koletsüstiit.

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

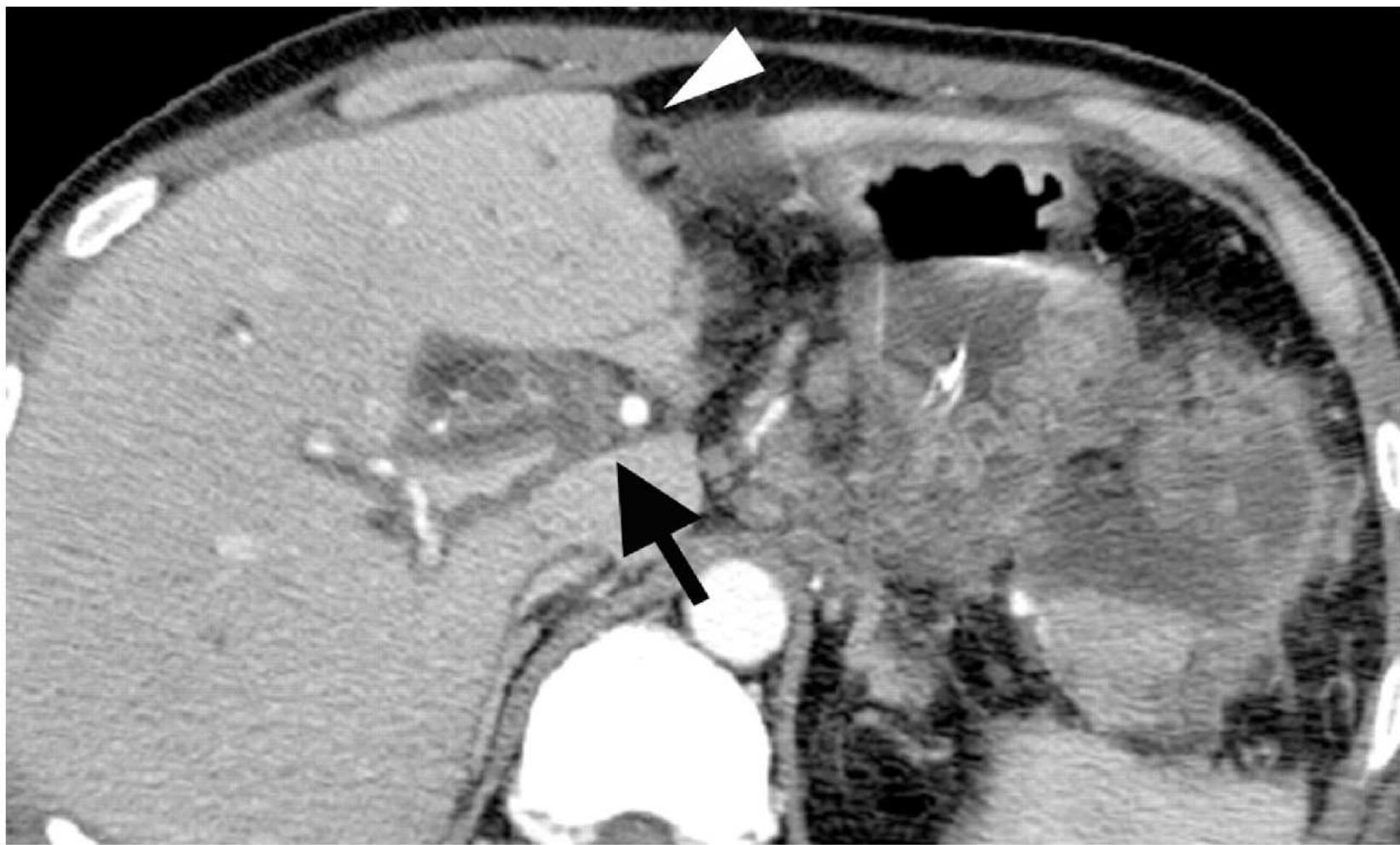
61.a.mees. Emfüsematoosne koletsüstiit.

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

41.a.mees. Pankreatiidi levi mööda Glissoni kesta.

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

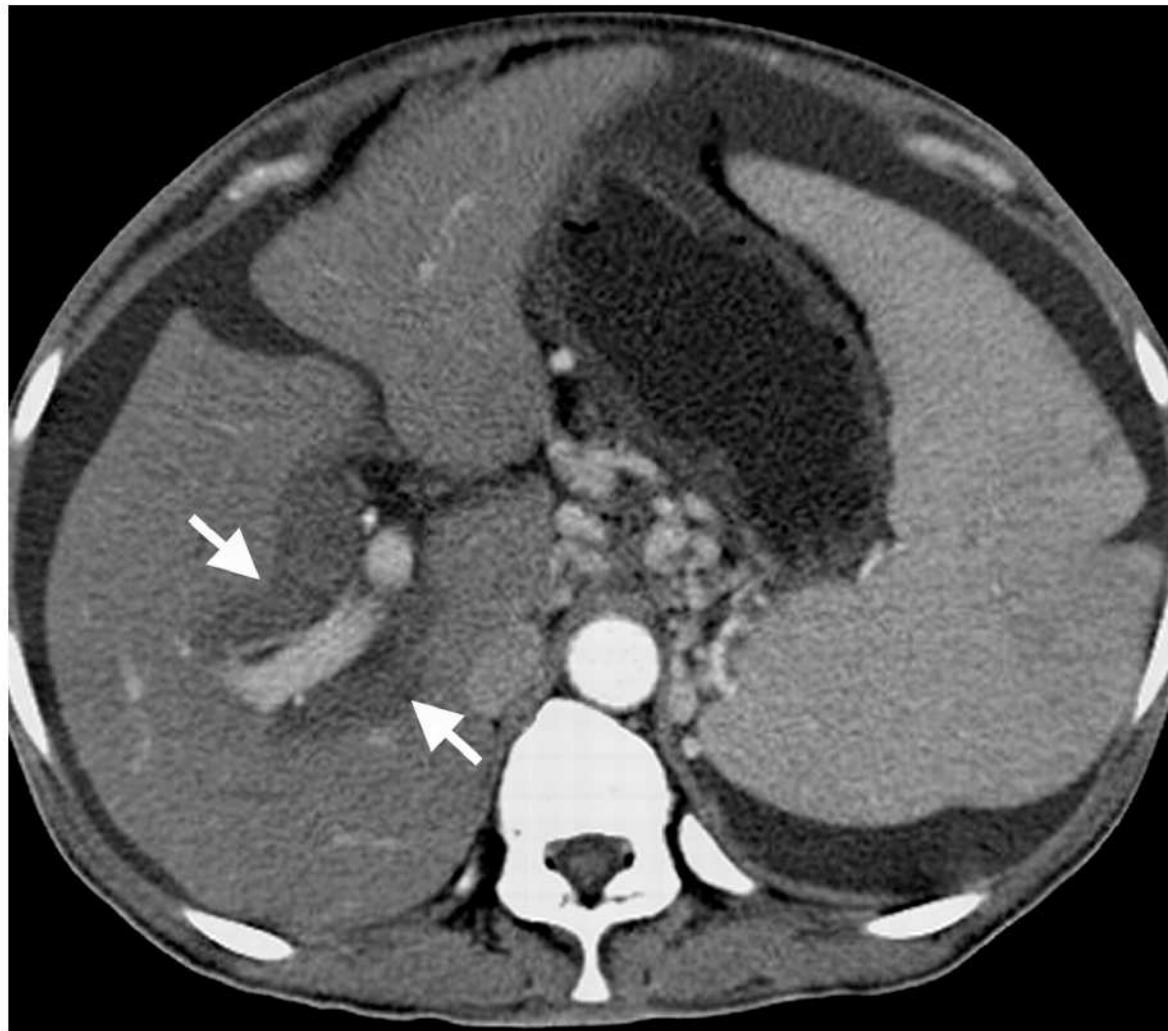
41.a.mees. Pankreatiidi levik mööda Glissoni kesta.

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

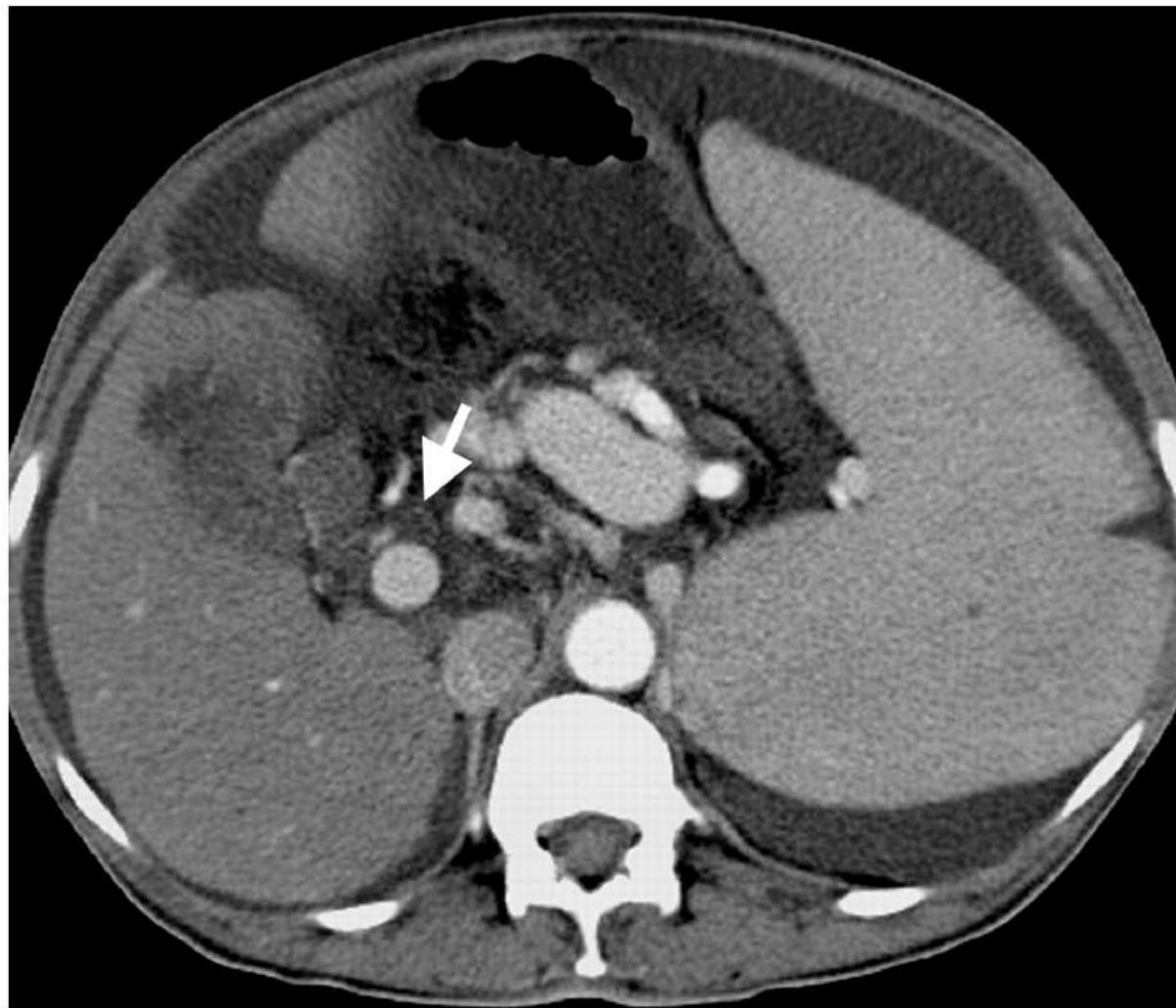
Kr.müeloidne leukeemia. Ekstramedullaarne hematopoees.

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

Kr.müeloidne leukeemia. Ekstramedullaarne hematopoees.

Kim S et al. Radiographics 2007;27:129-143

RadioGraphics

